

Pozměňovací návrh

k vládnímu návrhu zákona, kterým se mění zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony
(sněmovní tisk 288)

1. V části první Čl. I se body 6., 7., 10., 12., 13., 14., 15., 22., 26., 27., 32., 39., 52., 61. a 62. zrušují.

Následující body se přečíslují.

2. V části první Čl. I dosavadní bod 65. nově zní:

„65. V § 162 se na konci odstavce 2 doplňuje věta „Součástí normativu jsou příplatky na speciální vzdělávací potřeby dětí, žáků a studentů stanovené se zřetelem k finanční náročnosti těchto potřeb.“.“

3. V části první Čl. I dosavadní bod 82. nově zní:

„82. V § 178 odstavec 3 zní:

„(3) Pokud území obce nebo jeho část nespadá pod školský obvod ani společný školský obvod a je ohroženo plnění povinné školní docházky dítěte uvedeného v odstavci 1, krajský úřad opatřením obecné povahy pro toto území vytvoří nebo na ně rozšíří školský obvod nebo společný školský obvod základní školy zřizované touto nebo jinou obcí nebo svazkem obcí, a to s platností nejdéle na 24 měsíců. Námitky proti návrhu opatření obecné povahy podle věty první může podat obec, pro jejíž území nebo jeho část je vytvořen nebo na ně rozšířen školský obvod nebo společný školský obvod základní školy, a dále obec, která zřizuje danou základní školu nebo je členem svazku obcí, který zřizuje danou základní školu. Pokud dojde některým ze způsobů podle odstavce 2 k vymezení školského obvodu pro území obce nebo jeho část, pozbývá opatření obecné povahy v odpovídajícím rozsahu účinnosti.“.“

5. V části první Čl. I dosavadní bod 83. se zrušuje.

Následující body se přečíslují.

6. V části první Čl. II se body 1. a 7. zrušují.

Následující body se přečíslují.

7. V části druhé Čl. III se body 1., 3. a 4. zrušují.

Následující body se přečísľují.

8. Část pátá nově zní:

„ČÁST PÁTÁ ÚČINNOST Čl. VI

Tento zákon nabývá účinnosti prvním dnem kalendářního měsíce následujícího po dni jeho vyhlášení, s výjimkou ustanovení čl. I bodů 16, 17, 20, 28, 37, 38, 77 a 84 a ustanovení čl. IV, která nabývají účinnosti dnem 1. září 2015.“

Důvodová zpráva

Novela školského zákona, zejména §16, je cestou k faktické likvidaci základních škol praktických a zakládá vzdělávání všech dětí v hlavním vzdělávacím proudu bez ohledu na to, že plošná inkluze vyžaduje při úspěšné aplikaci obrovské finanční nároky a dlouhodobou přípravu pedagogů v oblasti speciální pedagogiky. Ani jeden z těchto předpokladů není naplněn. Zastánci inkluze dávají jako příklad finské školství, které ovšem vykazuje klesající úroveň znalostí žáků v mezinárodních testech. Přední příčky ve vzdělanosti dětí dosahuje školství asijské, které se ubírá zcela opačným směrem.

Hned v úvodu chci vyvrátit mýtus, že do základních škol praktických jsou zařazovány děti, které tam nepatří. Všechny děti, které jsou v základních školách praktických, prošly speciálně pedagogickým vyšetřením a jsou tam zařazeny oprávněně. U žáků s mentální retardací totiž existuje „rozumová“ mentální retardace a sociálně podmíněná mentální retardace. A tou jsou postiženy děti, které vyrůstají ve zcela nepodnětném rodinném prostředí a do 3 let věku nejsou rozvíjeny po stránce rozumové a sociální. Tento hendikep není pak už možné vyrovnat, a proto tyto děti podávají ve škole stejný výkon, jako děti s vrozenou mentální retardací. Tyto děti nemají dostatečnou slovní zásobu, neznají barvy a geometrické tvary, nemají sociální návyky – zkrátka mají speciální vzdělávací potřeby a potřebují speciálně pedagogickou péči. Tyto děti nejsou nijak ochuzeny o penzum poznatků, které jsou schopné se naučit. Naopak, tím, že s nimi pracují speciální pedagogové v malých skupinách, poskytují těmto dětem optimální vzdělání podle jejich schopností.

Připravovanou novelou školského zákona bude snížena úroveň vzdělávání všech dětí. Jeden učitel není schopen ve třídě s 25 – 30 žáky věnovat pozornost dětem nadaným, průměrným i dětem s problémy v učení a v chování. A protože kolona vždycky jede podle nejpomalejšího vozidla, bude muset, svoji práci přizpůsobit žákům s problémy. Vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami v hlavním vzdělávacím proudu bude mnohem dražší, než jejich vzdělávání v základních školách praktických. Ve strategii boje proti sociálnímu vyloučení byla pro inkluzi odhadována částka cca 10 – 18 miliard Kč ročně. Jestliže nebude rozpočet

ministerstva školství výrazně navýšen, není možné inkluzi zdárně realizovat. Navrhovaná opatření nejsou finančně pokryta a MŠMT ani nemá potřebná data pro stanovení objemu finančních prostředků nutných na podpůrná opatření, aby i děti, které nemají předpoklady pro zvládnutí učiva, devět let v běžné základní škole absolvovaly.

Ministerstvo školství ve svém dlouhodobém záměru vzdělávání do roku 2020 počítá se zrušením přílohy k rámcovému vzdělávacímu programu pro základní školství, podle které se učí žáci v základních školách praktických. Standardy vzdělávání tedy budou muset odpovídat rozumové úrovni dětí, které se dnes vzdělávají v základních školách praktických. To je faktická likvidace vzdělanosti českého národa. Inkluze a zánik základních škol praktických z ekonomických důvodů bere právo na vzdělávání dětem s mentálním hendikepem, které potřebují speciálně pedagogickou péči. Jestliže mají děti, které jsou v základních školách praktických, nižší (až poloviční) inteligenci než děti v běžných třídách základních škol, potřebují zcela jiné metody výuky a také menší rozsah učiva, který jsou schopné zvládnout. Rodiče dětí s postižením proto stejně jako odborná veřejnost protestují proti záměru základní školy praktické zrušit. Základní školy nedisponují dostatečným počtem speciálních pedagogů, mají velké třídní kolektivy a vzdělávání dětí s mentální retardací je organizačně neslučitelné v jedné třídě s dětmi, které se vzdělávají v programu běžné základní školy. Ani v případě, že ve třídě pracuje s dítětem s postižením asistent, není vzdělávání ostatních dětí bez problémů. Práce asistenta se žákem ostatní děti ruší a rozptyluje a zejména děti s poruchami pozornosti se na svoji práci pak nemohou soustředit. Vzdělávání dětí s asistenty je finančně velmi náročné a v současné době peníze na asistenty zdaleka nepokrývají potřeby škol.

Žáci mají být do hlavního vzdělávacího proudu zařazováni bez ohledu na to, zda škola má vytvořeny odpovídající podmínky. Veškerá pravomoc je v rukou zákonných zástupců a škola nemá možnost dítě s hendikepem odmítnout, přestože objektivně nemůže splnit podpůrná opatření, která žák ke svému vzdělávání potřebuje. Jako příklad uvádím vzdělávání žáka se zdravotním postižením, který je upoután na invalidní vozík. Přijmout ho musí i škola, která nemá možnost vytvořit bezbariérové přístupy. Přípravovaný zákon a příslušné vyhlášky nedávají škole žádné pravomoci k zařazování žáků s hendikepem podle vhodných podmínek pro jejich vzdělávání.

Proinkluzivní snahy vycházejí z teorie, že dětem s mentálním postižením bude lépe v kolektivech s dětmi s inteligencí mnohem vyšší. Opak je pravdou. Tyto děti se ve třídě mezi úspěšnějšími spolužáky trápí, nezažívají školní úspěchy, mohou se u nich rozvinout i psychiatrické poruchy a získávají odpor ke škole, které se zcela pochopitelně chtějí vyhnout. Cituji.: *„Protože už žák s inteligencí v pásmu výrazného podprůměru vzdělávací program běžné základní školy nezvládne. Navzdory hojně opakovaným pedagogickým mýtům zde nepomohou žádná podpůrná opatření. Nezvládne ho ani při navýšení počtu hodin ani při opakování ročníků, ani za pomoci asistenta. Dosažení klíčových kompetencí na úrovni požadované rámcovým vzdělávacím programem pro základní vzdělávání je nad rámec možností těchto žáků. Tato skupina žáků, zčásti přestupující do základní školy praktické, má problémy nejen s mechanickou pamětí, ale především s logikou a schopností aplikací naučené látky. Ve schopnostech aplikace naučeného je také jejich hlavní a nepřekonatelný limit. Dalšími rysy, které obvykle komplikují jejich vzdělávání, je nízká schopnost až neschopnost*

samostatné práce, nízká motivace pro vzdělávání a snížená ochota překonávat překážky při svém osobním rozvoji. Vysoké množství žáků základních škol praktických jsou i žáci, jimž vzdělávání spolu s podprůměrným intelektem komplikuje neschopnost soustředění na podkladě ADHD. Na základních školách ve velkých kolektivech tito žáci zcela zákonitě selhávají a jejich vývoj bez intenzivní individuální péče stagnuje. Jejich vzdělávání vyžaduje v mnohých ohledech zcela jiné postupy než výuka žáků s průměrnou a nadprůměrnou inteligencí.“¹

Novelu §16 v současné době, kdy školství nemá dostatek peněz a není ani personálně připraveno na širokou inkluzi, považuji za velice nebezpečný experiment ve vzdělávání našich dětí. Zřizovatelé zruší základní školy praktické z ekonomických důvodů, protože v nich nebude dostatek žáků. Vzdělávání všech dětí v hlavním vzdělávacím proudu bez personálního a ekonomického zajištění významně sníží úroveň znalostí všech dětí a do budoucna významně poškodí i ekonomiku celé země.

Z výše uvedených důvodů navrhuji projednávanou novelu v části novelizovaného § 16 a souvisejících ustanovení zamítnout.

---

¹ Kaprálek, K. Základní školy praktické - mýty a realita. Dostupné z: <http://www.ceskaskola.cz/2010/06/karel-kapralek-zakladni-skoly-practicke.html> .